



Forsvarsbygg
Postboks 405 Sentrum
0103 OSLO

Tillatelse til opprydding i forurenset grunn ved Skjelanger skyte- og øvingsfelt

Forsvarsbygg får tillatelse til å rydde opp i forurenset grunn ved tre skytebaner og en avfallsfylling på Skjelanger skyte- og øvingsfelt i Meland. Det er blant annet satt vilkår om å fjerne forurenset grunn med bly over tilstandsklasse 3 og at forurensete masser skal leveres til godkjent mottak.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Vi viser til søknad fra Forsvarsbygg datert 23. februar 2017 og oppdatert tiltaksplan mottatt 2. juli 2017. Vi viser også til Miljødirektoratets delegering av myndighet til Fylkesmannen i Hordaland datert 20. april 2017.

Bakgrunn

Skjelanger skyte- og øvingsfelt består av fem skyte- og øvingsanlegg. Fortet og skyte- og øvingsfeltet ble nedlagt i 2006. Området var tidligere båndlagt som militært område, men er nå endret til LNF-område. Noe brukes som beiteområde for sau og tilholdssted for hjort.

Høsten 2014 utførte Multiconsult en miljøgeologisk grunnundersøkelse ved deler av området. Den omfattet tre av banene, samt at det ble tatt vannprøver av bekken som renner ut fra den lokale avfallsfyllingen. Det er påvist forurensning i tilstandsklasse 4 og 5 og over grensen for farlig avfall på området, jf. Miljødirektoratets veileder *Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn (TA-2553/2009)*. Etter kartleggingen av Multiconsult er det planlagt tiltak i deler av områdene. Det er mye bart fjell i området, kun tynne dekker med løsmasser. Bly utgjør størst forurensning i området, og vil være styrende for oppryddingen.

Høring

Forsvarsbygg har sendt søknaden på høring til de som kan være berørt av tiltaket. Det kom ingen uttalelser til tiltaket. Forsvarsbygg opplyser også at de har god dialog med grunneier.

I saker som kan ha vesentlig betydning for en ubestemt krets av personer, skal allmennheten ha anledning til å uttale seg. Skjelanger fort er i dag stengt for allmenn ferdsel, avsperrt med gjerde og port. Vi mener derfor det ikke var nødvendig å kunngjøre søknaden offentlig.

Vurdering etter vannforskriften og naturmangfoldloven

Fylkesmannen har vurdert tiltaket etter vannforskriften. Forringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12. I denne saken går vi ut fra at tiltaket vil gi midlertidig lokal påvirkning i strandsonen i vannforekomsten Hjeltefjorden – Nordre. Eventuelt utslipp til sjøen fortynnes raskt og tilstanden normaliseres når tiltaket er gjennomført. Svingninger i tilstanden til vannforekomster som følge av anleggsarbeid gir adgang for unntak, jf. veiledning¹ til vannforskriften.

Søk i databasen Naturbase viser at området har vært et yngleområde for ærfugl, en art som er klassifisert som nær truet. Observasjonen var fra 2004, før anlegget ble nedlagt. Det er derfor ikke ventet at tiltaket vil ha nevneverdig negativ påvirkning på eventuell ærfugl i området. I tilgrensning til tiltaksområdet C er det registrert naturbeitemark og i tilgrensning til tiltaksområde D er det registrert et område med kystlynghei. Dette er ikke til hinder for at opprydningen i grunnen kan gjennomføres.

Både forurensningssituasjonen og naturmangfoldet er kartlagt i søknaden, og kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap, er dermed oppfylt. Kunnskapsgrunnlaget for tiltaket vurderes som tilstrekkelig, og føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven er ivarettatt ved at tiltaket er regulert med vilkår etter forurensningsloven.

Det er ventet at miljøtilstanden på stedet vil være bedre etter gjennomført tiltak, siden forurensede masser fra skyte- og øvingsfeltet fjernes. Vurdering av tiltaket etter forurensningsloven, naturmangfoldloven og vannforskriften tilsier at naturen i området kan bli påvirket av tiltaket. Tiltaket er tidsbegrenset, og vil, dersom vilkårene følges, sannsynligvis kun føre til en kortvarig forringelse av miljøtilstanden. Trolig vil det ikke være noen langsiktig negativ effekt av tiltaket for økosystemet, jf. kravet om økosystemtilnærming og vurdering av samlet belastning i naturmangfoldloven § 10.

Begrunnelse for vilkår

Det er satt vilkår om at det skal legges et sandlag under forurensede masser i tilfelle det blir aktuelt med mellomlagring. Dere bør vurdere om sandlaget bør bestå av aktive mineraler, som kan binde til seg blyforbindelser, for eksempel olivin. Vi har også satt vilkår om at lagrede masser skal dekkes til, for å begrense spredning ved nedbør. Masser som er farlig avfall skal ikke mellomlagres på sandgrunn i terreng.

I tiltaksplanen står det at dokumentasjon på leverte masser er veielapper fra mottaker. Vi har satt vilkår om at massene skal leveres til godkjent deponi. Det vil si et deponi som har tillatelse etter forurensningsloven fra Fylkesmannen. Massene skal basiskarakteriseres, og dette skal inngå som dokumentasjon på at massene er levert til godkjent mottak. Vi vil presisere at massene ikke skal leveres til massetipp. Masser som er farlig avfall skal deklarerer og leveres til godkjent mottaker for denne type avfall.

Det er satt vilkår om etterkontroll, for å måle om alle masser over tilstandsklasse 3 er fjernet. XRF-målere kan vise for lave verdier med økende vanninnhold i prøven. Massene som fjernes

¹ Veileder om unntak fra miljømål. Guidance Document No. 20 – Technical Report – 2009 - 027

har til dels høyt vanninnhold. Dersom XRF-målinger brukes i felt for å dokumentere om opprydningen er tilstrekkelig, må dette tas hensyn til ved vurdering av resultatene.

Gebyr for saksbehandling

Fylkesmannen tar gebyr for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. Gebyrsats ble varslet muntlig med saksbehandler i Forsvarsbygg per telefon 25. august 2017. Vi ilegger gebyr etter sats 5 på 36 200 kroner, for behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 hvis dere vil lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Endring og omgjøring

Dere plikter å unngå unødvendig forurensning, jf. forurensningsloven § 7. Viser det seg at forurensningsforholdene endrer seg, kan Fylkesmannen med hjemmel i forurensningsloven § 18, endre vilkårene i tillatelsen og sette nye vilkår, og om nødvendig trekke tillatelsen tilbake.

Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utgreiing av saken. At det er gitt tillatelse til forurensning, ekskluderer ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Retten til å klage

Dere har fått tillatelse til opprydning ved Skjelanger skyte- og øvingsfelt. Hvis det likevel skulle være noe dere ønsker å klage på, inkludert vedtaket om gebyrsats, kan dere klage til Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage er tre uker etter at dere har mottatt dette brevet. Klagen bør være skriftlig begrunnet, og den skal sendes til Fylkesmannen i Hordaland.

Med hilsen

Kjell Kvingedal
miljøvernssjef

Silje Tingstad
overingeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift.

Vedlegg: Tillatelse

Kopi til:
Meland kommune Postboks 79 5906 Frekhaug
Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 Trondheim